

Szám alejkum!

Üdv nektek!

Tekerjétek turbánt a fejetekre, és ne visít-
satok, amikor magasba emel, és ringva
elindul velünk a varázsszőnyeg. Irány a

Muzulmán világ

Afrika északi részén és Közel-Keleten tu-
catnyi kisebb-nagyobb, gazdagabb-szegényebb országot járunk be. A Szaha-
rában és az Arab-félszigeten sivatagok fölött repülünk, zöldellő tájjal, városok-
kal csak az oázisokban, a folyók mentén, és a tengerparton találkozunk.

A sokféle népcsoport más-más nyelvet és szokásokat őriz, de a hitük közös:
valamennyien **muzulmánok**.

Repülő szőnyegem ha volna,
nem adnám százezer tevéért,
bármily kitarthatóan loholna.

Olajkutam ha volna, odaadnám
annak a lánynak, aki minden este
mesélne, és én sosem unnam.

Házam ha volna, pálmafával,
odaadnám a kalifának,
aki a bajból egyedül kilábal.

Negyven rablóval törném a fejem,
honnan kerül forró olaj és hordó,
mert egy rabló is sok, ha eleven.

Ezután kicsit szégyellném magam,
a csodalámpás szellemét megkérném,
ápolja őket nagyon gondosan,

mert tudjuk, elsőrangú orvos ő,
nagy filozófus, ragyogóan számol –

én meg felülnék kedves szőnyegemre,
kirepülnék vele a valóságból.

László Noémi: Varázsszőnyeg

**Melyik arab mesefűzér
szereplőit idézi fel
László Noémi verse?**

A muzulmánok temploma a **mecset**.
Gömbkupolája tetején félhold, mellette ke-
cses imatorony, **minaret** áll.

A bagdadi Ramadán mecset.

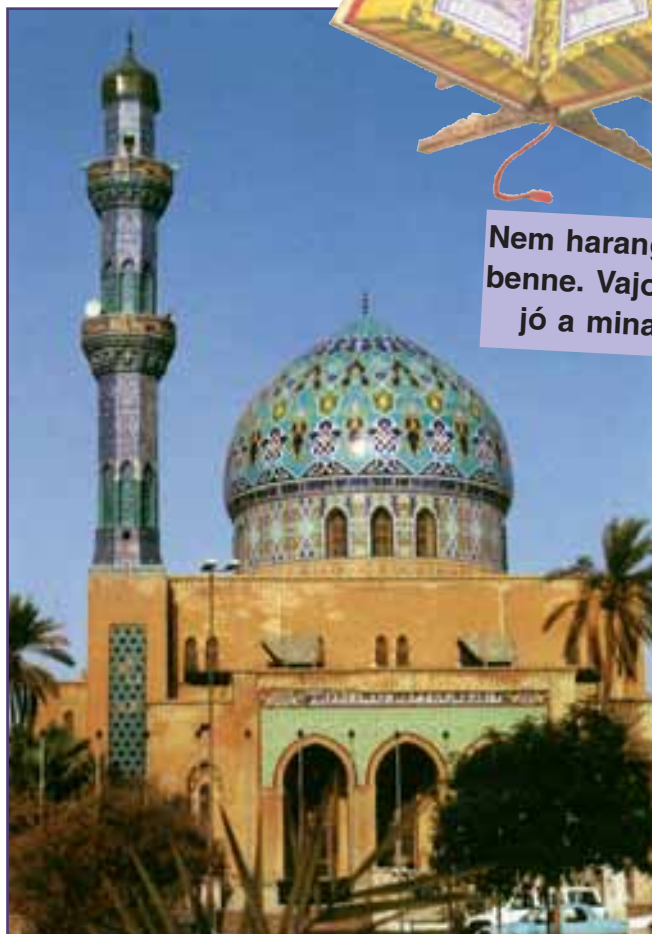
ربك أهلا

Ez a szép irkafirka azt jelenti: Allah akbar – Allah nagy.

A kereszténység után az **iszlám** a második legna-
gyobb világvallás. **Mohamed** próféta alapította 1400
évvvel ezelőtt. Mohamed Mekkában született. Látomá-
saiban Gábiel arkangyal mondta el neki Isten üzene-
tét, akit ők Allahnak hívnak. A Mohamed tanításait tar-
talmazó szent könyv a **Korán**. Az iszlám hitű embert
muzulmánnak vagy musz-
limnak hívjuk.

**Nem harangoznak
benné. Vajon mire
jó a minaret?**

Mielőtt a mecsetbe lépnének, a muzulmánok arcot, kezét, lábat mosnak.

Fehér köntösük is a testi-lelki tisztaság jelképe. Naponta ötször imádkoznak Mekka felé fordulva, leborulva, mezítláb. A **Ramadán**, a böjt hava idején napkeltétől napnyugtáig nem esznek, nem isznak, nem dohányoznak.

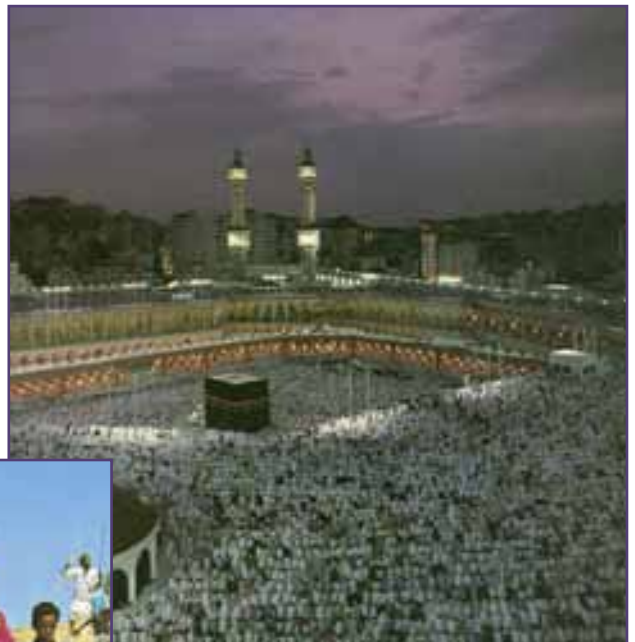
Minden hithű muzulmánnak életében legalább egyszer el kell zarándokolnia **Mekkába**, a szent városba. Itt a **Kába szentélyben** őrzik a Fekete Követ, mely hitük szerint Isten földi jelképe. Hajdan fehér volt, de az emberek bűneit magába szívva megfeketedett, és egyre feketedik. Minden zarándoknak hétszer meg kell kerülnie a szentélyt, mely évente új, arannyal hímzett szövetburkolatot kap.

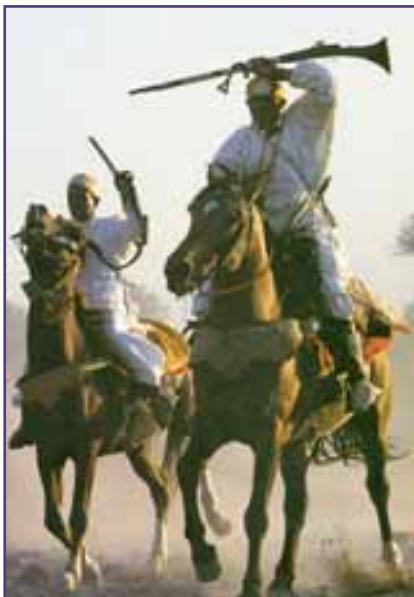
Az arabokon kívül még szerte a világban, de főleg Ázsiában sok mongol, türk, Afrikában több néger népcsoport muzulmán vallású.

Jobb a férfiaknak? **A muzulmán asszonyok** többet dolgoznak, cipekednek, nem szólhatnak bele a férfiak dolgába, nem imádkozhatnak, nem ehetnek, nem járhatnak

társaságba a férfiakkal együtt, s ráadásul a fejük búbjaig sötét leplekbe takarva léphetnek csak ki az utcára.

A **muzulmán házasságot** a szülők kötik meg. A menyasszony sokszor nem is ismeri a vőlegényét. Szamárháton, fehér lepellel letakarva viszik szülei házából a férj otthonába.

De azért ne irigyeljük **a férfiakat** sem: övük az életért vívott kemény küzdelem a földdel, a mostoha éghajlattal, a sokféle ellenséggel. Hajdan mesterien bántak az íjjal, karddal, puskával, sólymot röptettek, karcsú, arab paripáikon vagy teveháton nyargaltak.

Ma önként vállalják a halált közösségükért, hitükért. Naponta hallunk hírt gerillaháborúkról, terrortámadásokról, öngyilkos **merényletekről**, melyekkel Izrael és Amerika beavatkozása ellen tiltakoznak. A férfiak vére ömlik, az asszonyok sírnak, és tüntetnek.

Az arab világnak, különösen a Perzsa-öböl országainak óriási **kőolajtartalékai** vannak: ezért gazdagok, és részben ezért dúl folyton háború ott. A gazdag országoknak még arra is futja, hogy a tengervíz édesvízzé alakítsák, és így pótolják a vízhiányt.

Mivel a szárazság nőttön nő, a sivatag egyre inkább terpeszkedik. Különös világ ez: köves, sziklás, másutt homokos, kietlen, de korántsem kihalt.

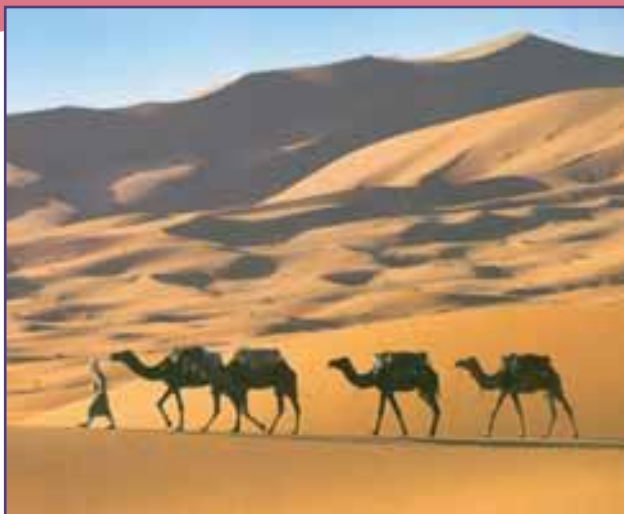
A homokdombokat, a **dűnéket** a szél évente 10-20 méterrel odébb fújja.

A **beduinok**, a **tuaregek**, a **berberek** a sivatag lakói. Sokan közülük ma is nomádok. Az oázisban lélnek élelemre, vízre, gyerekeik itt járnak a nomádok iskolájába.

Törvényeik igen szigorúak: egy beduin tevépásztor 40 tevével és a nyelvével fizetett, mert sértően szólt egy másik törzshöz tartozó nőhöz. Ha meg nem lakol, háború robbant volna ki a két törzs között.

A **tuaregeket** kék embereknek is nevezik, mert indigóval festett, arcukat is védő, 5 méter hosszú turbánjuk kékre festi bőrüket. A tuareg fiúk 15 éves korukban tehetnek először turbánt.

A férfiak gyakran csak a játék vagy a turisták kedvéért is összemérik ügyességüket, erejüket.

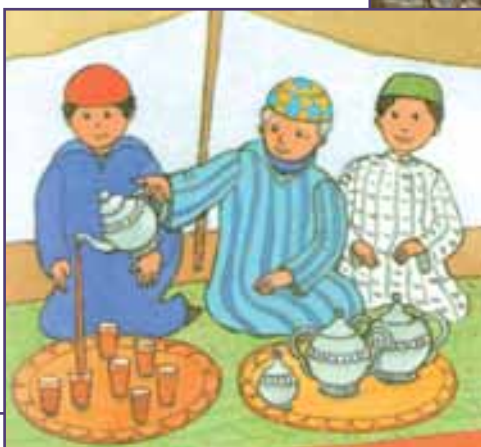

A vendéget a kecskebőr sátor hűvösében teával kínálják. Magasról töltik, hogy habos legyen.

Maliban **Timbuktu** városát a nomád tuaregek alapították. Fehér ember ide nem tehetette be a lábát, s ha betette, élve nem jött ki.

Az 1327-ben készült timbuktui agyag mecset főépítésze 200 kg aranyat kapott munkájáért.

Miért tuskések a **djennéi nagymecset** vályogfalai? Az agyag mállik, állandóan javítani kell. A facölöpök erősítik, és segítségükkel könnyedén fel lehet mászni a falakra. Az egész város segédkezik: a fiúk keverik az agyagot, a lányok, asszonyok vizet hordanak, a férfiak a falakat tapasztják, az öregek tanácsokat adnak.

A **dagonok** lapostetejű agyagházakat, és zsúpfedeles, kerek magtárat építenek. Napon szárítják a téglát, és a házak tetején napon aszalva tartósítják terményeiket.

Marokkói úticélunk **Fès**, Észak-Afrika valási, kereskedelmi központja, az arab világ nyugati részének Mekkája. E városban hajdan 785 mecset épült, s bár mára már „csak” 130 áll közülük, van mit megcsodálnunk. A királyi palota sárgaréz kapujában törpének érezzük magunkat.

Miből van a zsúpfedél?

A piac forgatagában messze földön híres, puha, élénk színű juh- és kecskebőrt, arany munkákat, szőnyegeket, fűszereket, no meg fényes kupákban ivóvizet kínálnak nekünk.

Milyen varázsigére nyílik meg a kapu?

Ha ezt anyu látná! Kézze látunk hozzá a **kuszkuszhoz**, mely összefőzött húsból, zöldségekből, gabonából készül.

Hogy hívjuk a kézi csomózású, keleti gyapjúszőnyeget?

Havas sivatagi Manhattan. A **jemeni Shibam** felhőkarcolói nyolc emeletesek, 30 m magasak, levegőn szárított agyagtéglából, döngölt vályogból épültek 400 évvel ezelőtt. Tetejükön hóként fehérlik a mész és az alabástrompor. Az alsó szintek raktárként szolgáltak, középen laktak az asszonyok és a gyerekek, legfelül a férfiak és a vendégek.

A **Jeruzsálemi Sziklamecset** az egyik leghölgtebb mohamedán templom. Hitük szerint Mohamed erről a szikláról emelkedett az égbe. De itt volt Jézus sírja is, melynek helyét kápolna jelöli, és itt áll a zsidók síratófalja, Heródes templomának egyetlen megmaradt részlete.

Bizánc, Konstantinápoly, Isztambul. Egyetlen város három neve. A muzulmáná lett Isztambul jelképe a **Kék Mecset**.

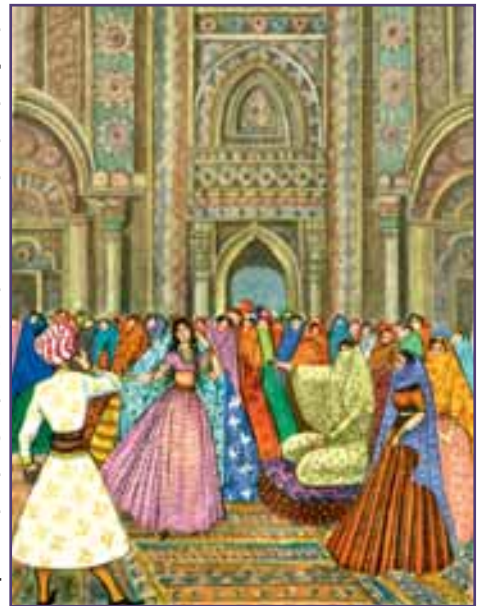
A **Topkapu szeráj** a szultán palotája. A háremben szerecsen eunuchok őrizték a szultán négyezer asszonyát, a konyhákban ezer szakács sürgölődött.

A mai Irak és Irán területén, a **Tigris és Eufratesz völgyében** alakultak ki a legrégebbi civilizációk, de ezek nem folytonosak, nem nyúlnak a mába, mint Kína vagy India esetében.

A **legrégebbi, a sumér kultúra** sok tudós szerint a magyarral rokon. A sumérok az első iskolák, törvénykönyvek, naptár megalkotói. 5500 éves agyagtábláik a világ első írását őrizték meg. Lépcsős piramis alakú templomokat, **zikkuratokat** építettek. A sumér városok: Úr, Uruk, Kis, Nippur, Eridu, akárcsak első királyuk, Úr-Nammu neve számunkra igen beszédes. A közel-keleti térképeken feltűnően nagyszámú magyarul hangzó helységnevén van. Szíriában, Aleppótól északra Kr.e. az első évezredben egy **Arpad** nevű, önálló **fejedelemség** virágzott. Árpád sumér nyelven azt jelentette: dicsőségre választott.

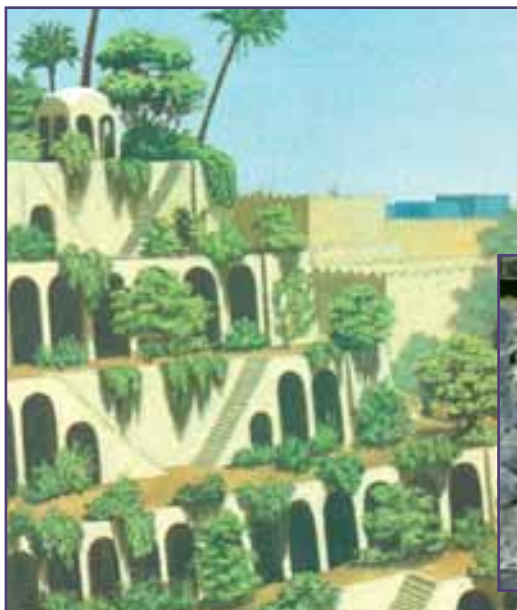
Kik építettek még lépcsős piramisokat?

A **babiloni függőkerteket** Kr. e. 600 körül Nabukodonozor király építtette felesége számára, hogy honvágát enyhítse.

A babiloniak távcsövet, cserép számológépet használtak.

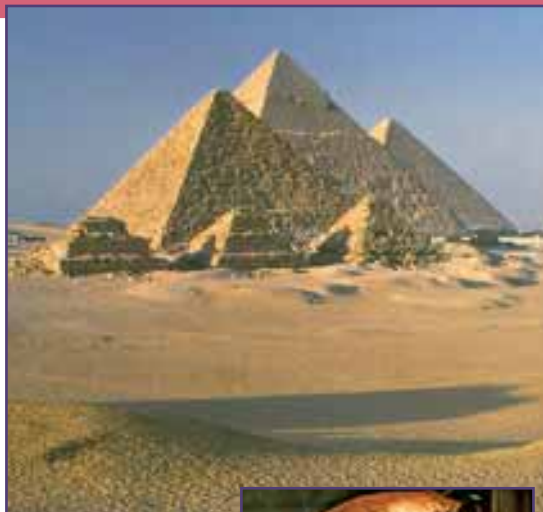
Perzsia fővárosát, Perszepoliszt **Dareiosz király** építtette Kr. e. 522-ben. Arany és ezüstpénzt veretett. Palotáit faragott domborművek, **frízek** díszítették.

Minek a jelképe Dáriusz király?

A **Nílus** a világ leghosszabb folyója: 6 690 km. Az áradásai után hagyott termékeny iszap bőséget teremtett a sivatag közepén. Már hétezer évvel ezelőtt fejlett kultúra virágzott itt. Az **egyiptomi** csillagászat, matematika, hitvilág, hieroglifák, építészet bámulatba ejti a világot. Számos titkukat máig nem tudtuk megfejteni.

A **gízai piramisokat** 4500 évvel ezelőtt emelték. A **Kheopsz-piramis** 147 m magas, 20 ezer munkás építette 20 éven keresztül. Több mint 2 millió, egyenként 2,5 tonnás kőtömböt építettek bele – daru és habarcs nélkül.

Oroszlántestű, emberfejú **szfinx** őrködik a táj felett.

A 18 évesen elhunyt **Tutanhamon** fáraó sírkamrája 3 ezer éven át őrizte kincseit hála a közeli építkezés miatt rádobált kőnek, földnek. 1922-ben tárták fel. Három koporsója közül a legbelső szízarany, több mint egy tonna súlyú.

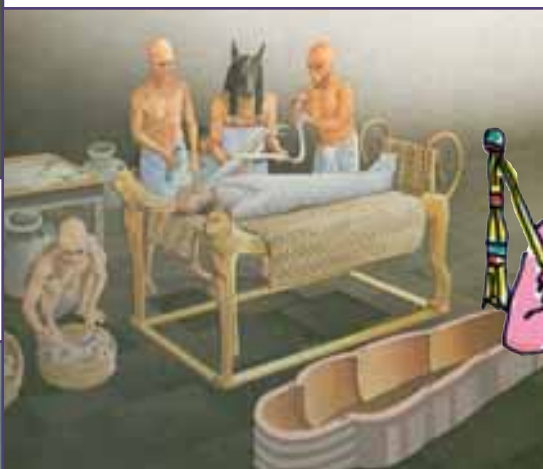

Az egyiptomiak hite szerint a lélek visszatér a testbe, ezért ezt meg kell őrizni. A holttestet 50 napra sóval temették be, majd 100 méter hosszú, gumyszerű oldattal bekent vászonba csavarták, illatos kendővel takarták be. A **múmiát**, emberalakú, festett koporsóba, **szarkofágba** helyezték.

Az egyiptomiak hite szerint a lélek visszatér a testbe, ezért ezt meg kell őrizni. A holttestet 50 napra sóval temették be, majd 100 méter hosszú, gumyszerű oldattal bekent vászonba csavarták, illatos kendővel takarták be. A **múmiát**, emberalakú, festett koporsóba, **szarkofágba** helyezték.

Hórusz, a **sólyomisten** a hatalom jelképe.

A **karnaki** templom oszlopai **Théba közelében** hegy-magasan tornyosulnak fölének.

2300 éve **Alexandriában** épült fel a világ első **világítótornya**. 117 méter magas volt, éjjel bronztükrök erősítették fel a benne égő tűz fényét, nappal füstoszloppal jelzett. Egy **Pharosz (Fárosz)** nevű kis szigeten állt, ezért hívják a latin eredetű nyelvek **far-nak** a világítótornyot.

Egyiptom a VII. századtól arab országgá vált, s máig is az, ám a mai arab lakosság nem rokona a fáraók népének.

